

Reactieformulier

Consultatie NBA-handreiking 1152

Rechtmatigheidsverantwoording

in het kader van de controle van de jaarrekening van decentrale overheden

Consultatieperiode loopt tot en met 24 oktober 2025

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Instructies voor respondenten

We verzoeken u de consultatiereactie uiterlijk aan te leveren op **24 oktober 2025**.

Dit reactieformulier is bedoeld voor het geven van uw consultatiereactie op de concept NBA-handreiking 1152. Het gebruik van dit document zal de verzameling en analyse van consultatiereacties door de NBA vergemakkelijken.

U kunt reageren op alle vragen of alleen geselecteerde vragen. Om uw consultatiereactie zo goed mogelijk te kunnen behandelen, verzoeken we het volgende:

- Geef uw algemene reactie door middel van de 'drop-down' keuzemenu's.
- Geef de reden voor uw antwoorden bij de gedetailleerde reactie. Als u het niet eens bent met de voorstellen in de handreiking, geef dan uw specifieke redenen en specifieke suggesties aan voor het wijzigen van de handreiking.
- Benoem zo specifiek mogelijk waar uw consultatiereactie betrekking op heeft, bijvoorbeeld door te verwijzen naar specifieke paragrafen, voorbeelden of alinea's in de handreiking.
- Vermijd het invoegen van tabellen of tekstvakken in het formulier bij het geven van uw antwoorden op de consultatievragen, omdat dit de verzameling van de reacties zal bemoeilijken.
- Dien uw opmerkingen in met behulp van dit formulier, zonder een begeleidende brief of een samenvatting van uw belangrijkste punten. Benoem in plaats daarvan eventuele belangrijke punten zoveel mogelijk in uw antwoorden op de vragen.

Uw reactieformulier kunt u zenden naar: consultaties@nba.nl. De NBA vindt het belangrijk om transparant te zijn over de reacties die zij krijgt met betrekking tot voorgestelde regelgeving en toelichtingen daarop. Daarom vragen wij om bij indiening van uw reactie aan te geven of wij uw reactie wel of niet mogen publiceren op de website van de NBA.

Onderdeel A: uw gegevens

Naam van uw organisatie (of uw naam als u een reactie indient in persoonlijke hoedanigheid)	Flynth Audit B.V.
Naam/namen van verantwoordelijke(n) voor deze indiening (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	
Naam van contactpersoon voor deze reactie (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	
E-mailadres van contactpersoon	

Onderdeel B: antwoorden op de consultatievragen

Voor elke vraag, begint u met uw algemene antwoord op de vraag met de keuzelijst. Geef uw gedetailleerde opmerkingen, indien van toepassing, daaronder bij de behorende sectie.

B1. Vragen met betrekking tot NBA Handreiking 1152 Rechtmatigheidsverantwoording

1. Wat vindt u in het algemeen van de opzet en duidelijkheid van deze handreiking?

Algemene reactie: Matig

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

We erkennen de volgende onderdelen waar verbetering wenselijk is om opzet en duidelijkheid te verbeteren:

- **Lengte en compactheid:** Het document is zeer omvangrijk (ruim 45 pagina's). Voor een Handreiking zou een kernsamenvatting of "quick reference" aan het begin helpen.
- **Herhaling van definities:** Begrippen zoals "verantwoordingsgrens" en "rechtmatigheidsverantwoording" komen op meerdere plekken terug. Een overzichtelijke definitiesectie aan het begin zou de leesbaarheid verbeteren.
- **Consistentie van de Handreiking 1152:** De Handreiking 1152 is intern niet consistent wat voor onduidelijkheid zorgt. We hebben bijvoorbeeld op pagina 7 t.o.v. pagina 19 & 20 een verschil gelezen over de toepassing van de rapportage over bevindingen. Op pagina 7 lezen we dat 'de som van alle afwijkingen' vermeld moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording als deze boven de verantwoordingsgrens zijn, terwijl pagina 19 & 20 aangeeft dat de 'de som van afwijkingen altijd wordt gerapporteerd' in de rechtmatigheidsverantwoording.
- **Visuele ondersteuning:** Er zijn beperkte schema's of stroomschema's opgenomen in de uitwerking. Voor complexe relaties (bijv. samenhang verantwoordingsgrens en goedkeuringstolerantie) zou een grafische weergave verduidelijkend werken.

2. Vindt u de onderwerpen die zijn behandeld in de handreiking relevant voor de controlepraktijk?

Algemene reactie: Matig

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De behandeling is matig relevant voor de praktijk door de onduidelijkheden en opzet (vraag 1) in de Handreiking 1152 en lengte van de uitwerking (vraag 3). Voor de gewenste verbetering zie de betreffende vraag.

Voorbeelden van de gewenste verbeteringen zijn een consistente uitwerking en gebruik van definitielijst

3. Zijn er onderwerpen die zijn behandeld in de handreiking die ingekort moeten worden of achterwege kunnen blijven?

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Bij vraag 1 hebben we al opmerkingen over de lengte, compactheid en herhalingen in de tekst, daarvoor willen we terug verwijzen.

Aanvullend willen we de volgende onderdelen benoemen die ingekort kunnen:

- Uitgebreide wetsverwijzingen (hoofdstuk 3.2)
 - De opsomming van artikelen en links naar wetten is zeer gedetailleerd. Het volstaat om een overzicht van wet- en regelgeving in een bijlage of tabel op te nemen. Als de tekst naar een bijlage wordt verplaatst, willen we deze uitsplitsen per soort organisatie om de leesbaarheid te vergroten.
- Paragraaf 4.5 en 4.7 over VIC-functie
 - De uitwerking van de VIC-functie is zeer gedetailleerd (inclusief audittrail, steekproefomvang, timing). Dit kan worden samengevat in een schema of checklist. De huidige tekst is bijna een interne auditgids.

4. Vindt u dat in hoofdstuk 4 het verschil / de samenhang tussen de verantwoordingsgrens voor het opstellen van de jaarrekening en de toepassing van de (uitvoerings)materialiteit voor de accountantscontrole duidelijk is uitgewerkt?

Algemene reactie: Onduidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De tekst is qua opzet en uitwerking erg juridisch en beschrijvend, waardoor het onderscheid niet in één oogopslag duidelijk is. Een tabel of schema waarin samenhang wordt gepresenteerd maakt het duidelijker voor de lezer.

5. Vindt u dat de scenario's voor de oordeelsvorming door de accountant vanuit de Bado tabel (fouten en onzekerheden gezamenlijk) voldoende duidelijk zijn toegelicht?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Niet van toepassing

6. Zijn er specifieke onderwerpen en of onduidelijkheden in BBV, Waterschapsbesluit of Bado die in deze handreiking voor accountants extra aandacht of uitwerking behoeven?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

7. Mist u nog onderwerpen in deze handreiking?

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De referenties van de Handreiking naar SDO- en BADO-notities is beperkt. Het is een gemiste kans om bronnen (Handreiking, SDO-notities, Bado-notities) met elkaar te verbinden.

8. Heeft u nog andere adviezen en/of opmerkingen met betrekking tot de NBA-handreiking 1152?

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De eerdere reactie heeft de adviezen en opmerkingen al onder de aandacht gebracht.

B2. Vragen met betrekking tot andere NBA uitingen

9. De NBA is voornemens om NBA Alert 48 Accountantscontrole decentrale overheden 2024 d.d. 5 februari 2025 in te trekken, zodra NBA Handreiking 1152 definitief wordt. Heeft u bezwaren tegen het intrekken van NBA Alert 48? Graag uw reactie nader toelichten.

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De NBA Alert 48 is verwerkt in de Handreiking 1152 waardoor geen noodzaak meer is tot NBA Alert 48

10. De NBA Handreiking 1122 Gevolgen voor de accountantscontrole van het uitbesteden van taken aan uitvoeringsorganisaties bij decentrale overheden dateert van 10 december 2013. Heeft u behoefte aan actualisering van de inhoud van deze handreiking, mede in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en / of de herziene Controlestandaard 600? Graag uw reactie nader toelichten.

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Als eerste Handreiking 1122; het aantal referenties vanuit NBA Handreiking 1122 naar Standaard 600 is beperkt, maar wel aanwezig. Ten tweede is ook Standaard 315 herzien sinds de Handreiking 1122 is gepubliceerd wat een wezenlijke impact heeft op de overwegingen benoemd in de Handreiking 1122. Verder komt Standaard 3402 en het gebruik door uitvoeringsorganisaties hier beperkt terug.

Een actualisatie waarbij de overwegingen vanuit Standaard 315 en 600 zijn toegelicht, heeft toegevoegde waarde. Alsmede actualiseren voor de toepassing van Standaard 3402 op de uitbesteding van taken aan uitvoeringsorganisaties.

11. De NBA is voornemens om NBA Handreiking 1139 De met governance belaste personen bij gemeenten d.d. 12 november 2019 in te trekken. De hierin beschreven rolverdeling en communicatie bij een gemeente is gewijzigd met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Heeft u bezwaren tegen het intrekken van NBA Handreiking 1139? Graag uw reactie nader toelichten.

Algemene reactie: Ja

De Handreiking 1139 niet intrekken maar actualiseren, waarin de nieuwe rolverdeling en communicatielijnen beschreven worden. De Handreiking 1139 biedt praktische handvatten voor overleg tussen accountant, dagelijks bestuur en volksvertegenwoordiging.